

41.1 Van het bestuur

De meesten onder u zullen het trieste nieuws van het overlijden van oud bestuurslid Roelof Dubel al wel meegekregen hebben. Roelof was tot zijn laatste dagen nog een actief medewerker van onze stichting. Op de volgende pagina een in memoriam.

Zoals in elke Nieuwsbrief van januari wens ik u allen ook dit jaar namens alle medewerkers en bestuursleden van de Oudheidkamer een voorspoedig en vooral een gezond 2026 toe.

We hebben de eer gehad dat de nieuwe tentoonstelling “Wijken en Dijken” afgelopen 6 september geopend is door de heer Cees Pille, de nieuwe burgemeester van Albrandswaard. De officiële handeling heeft hij samen met Roelof Dubel verricht. De burgemeester was dermate geïnteresseerd in de Oudheidkamer dat er al snel een nieuwe afspraak gemaakt is. Op 19 november j.l. heeft de burgemeester tijdens een gezellig en open samenzijn verder kennis gemaakt met bestuur en medewerkers.

Zoals eerder gemeld hebben wij als Oudheidkamer plannen om onze collectie te gaan digitaliseren. Daar zoeken wij mensen voor, een profiel van welke mensen wij zoeken staat op pagina 13.

Helaas heeft Anne-Marie Maugenest besloten terug te treden als medewerker van de Oudheidkamer. Mede door dit vertrek wordt de noodzaak om medewerkers aan te trekken nog urgenter.

In 2025 zijn we al weer begonnen om plannen te ontwikkelen voor de nieuwe tentoonstelling, die hopelijk in september geopend gaat worden. Het is altijd weer een hele uitdaging voor ons om iets te verzinnen waar het publiek op af komt. We hopen dat deze keer te doen door foto's van inwoners van Albrandswaard te tonen. U kunt daar zelf aan meewerken door een foto op te sturen van uzelf of een andere persoon die voor de (voor)deur staat. Het mag een foto uit 1930 zijn maar ook een foto uit 2026. Als het even kan een foto “met” een verhaal. Wij rekenen op u!

Het afgelopen half jaar hebben we weer enkele schenkingen mogen ontvangen waaronder een kannetje dat ooit gevonden is bij een boerderij aan de Oostdorpseweg. Tevens kregen we een kopie van een geschilderd Rhooins dorpsgezicht, geschonken door Arie Stout en gemaakt door zijn zoon Yvar. Het schilderij hangt direct rechts in de gang van de Oudheidkamer.

Jan Klingens, voorzitter.

41.2 In memoriam Roelof Dubel

Op 6 november j.l. kregen wij het trieste nieuws te horen dat Roelof Dubel is overleden.

Roelof was één van de zes personen die in 1988 de Oudheidkamer heeft opgericht. Op enkele maanden na is hij altijd bestuurslid geweest. In december 2024 is hij benoemd tot erelid van onze stichting. De laatste 10 maanden was hij nog actief als medewerker van onze stichting.

Voor de Oudheidkamer heeft hij veel betekend, eigenlijk te veel om op te noemen. Vele kasten, bankjes en laden heeft hij gemaakt, vele kozijnen heeft hij geveerd. In de stijlkamer heeft hij een muurtje van oud Hollandse tegeltjes voorzien. De afdaling naar de kelder is een stuk veiliger geworden nadat Roelof er een paar jaar geleden een trapeuning heeft geplaatst, en zo kan ik nog wel even doorgaan.

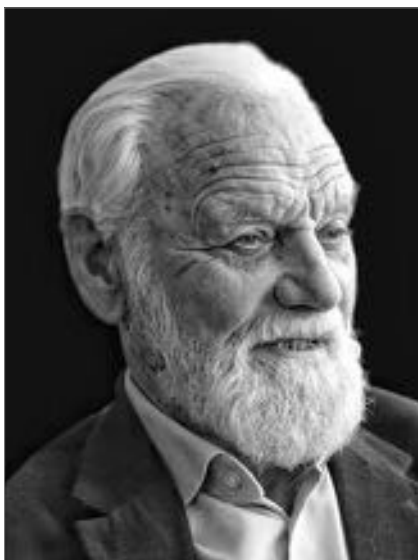
Ook ging Roelof actief bij inwoners van Rhoon of Poortugaal langs om waardevolle foto's of voorwerpen op te halen die blijvend bijdragen aan het erfgoed van Albrandswaard. Dat is o.a. te zien op de zolder van het oude raadhuis. Op de zolder, die niet toegankelijk is voor publiek, staat een verzameling gereedschappen die merendeels door Roelof bijeengebracht is en door hem is onderhouden of opgeknapt.

Niet te vergeten is zijn bijdrage voor deze Nieuwsbrief, in de loop der jaren heeft hij tientallen stukjes geschreven.

Zijn laatste officiële handeling voor de Oudheidkamer was op 6 september j.l., toen mocht hij samen met de heer Cees Pille, de burgemeester van Albrandswaard, de huidige tentoonstelling openen.

We gaan een markante man en een voor de Oudheidkamer gezichtsbepalende persoonlijkheid missen.

Namens het bestuur en medewerkers van de Oudheidkamer Rhoon en Poortugaal.

Roelof Dubel
foto: Luk Vinke

41.3 Herberg “Het Ossenhoofd”

Poortugaal heeft v.w.b. herbergen in de 17^e en 18^e eeuw een rijke historie. Zo waren er in de 17^e eeuw herberg “De Hollandsche Tuijn” gevestigd aan de Dorpsstraat, de herberg “De Vergulde Waegen ofwel Cromstrijen”, herberg “De Spaanse Kap”, later “Het Scheepje” genaamd t.o. de huidige “Boekenstal”. Aan de Achterweg, ook Kikkerstraat genoemd, op de hoek van de Dorpsstraat de herberg van Hendrik Jansz. van Keulen, later de “William REX” genaamd. De herberg “Het Wapen van Poortugaal en Albrandswaard”, een oorspronkelijke boerderij, werd in 1774 herberg. In 2022 werd het café-restaurant gesloten en omgebouwd tot appartementen. Een van de oudst bekende herbergen in Poortugaal was herberg “Het Ossenhoofd” aan de Dorpsstraat te Poortugaal naast de bibliotheek. De eerste herbergier die we tegenkomen is in 1565 Dirck Jansz. Hij wordt opgevolgd door Lenert Huijgenz., getrouwd met Liefkke Jacobsdr. In 1598 is Liefkke Jacobsdr., weduwe van Lenert Huijgenz., de waardin in “Het Ossenhoofd”. Lenert Huijgenz. is overleden tussen 1590 en 1596. Liefkke Jacobsdr. wil hertrouwen met Jacob Claasz. Ketting, maar zijn moeder Haeske Lambrechts, possetrice van de memorielanden in Poortugaal, verhindert het voorgenomen huwelijk. Uiteindelijk wordt er toch op 28 januari 1596 in Poortugaal getrouwd met Jacob Claasz. Ketting, zoon van Claas Cornelisz. Ketting, dijkgraaf van Poortugaal, en Haasje Lambrechts Verstoup.

Vervolgens komen we Jan Philipsz. Vermaat tegen als eigenaar, hij is getrouwd met Claasje Pietersdr. Lantmeter, dochter van Pieter Jacobsz. Landmeter en Bastiaantje Cornelisdr. Ketting. Hij is marktschipper van Spijkenisse op Rotterdam en is in bezit van de herberg gekomen via zijn schoonmoeder Bastiaantje Ketting, kleindochter van Haeske Lambrechtsdr. Verstoup. Op 4 april 1658 verkoopt Jan Philipsz. Vermaat huys en erve genaamd “Het Ossenhoofd” aan de Dorpsstraat in Poortugaal, belent west Ariaentje Dirx, weduwe Arien Gerritsz. van Sinnen, alias Snier (kleermaker), oost Angeniesje Leenderts, belast met f -:1:8. t.b.v. de kerk in Pernis aan Leendert Jansz. Roobol voor f 200,--.

Leendert Jansz. Roobol mr. timmerman, geboren ca. 1590 te Rhoon, zoon van Jan Leendertsz. Roobol en Stephanie Dammisdr. trouwt 22 januari 1623 te Poortugaal met Ariaantje Cornelisdr. Ketting, gedoopt 21 september 1595 te Poortugaal, dochter van Cornelis Claesz. Ketting en Lijsbeth Aartsdr. van Driel. Leendert Jansz. Roobol overlijdt in 1663 te Poortugaal, begraven aldaar op 12 mei 1663. Zoon Claas Leendertsz. Roobol verkoopt 12 juni 1669 huis en erve aan de Dorpsstraat aan Franck Lauwrensz. Pols, meester timmerman, belent oost Maerten Abrahamsz., west Ariaentje Dirx. Hij betaalt met een schuldbrief van f 330,--. Franck Pols is geboren in 1642 te

Overschie, zoon van Lourens Dirckse Vogelaer en Maertgen Franckendr. Pols. Hij trouwt juni 1665 te Rhoon, ondertrouwt 21 juni 1665 te Poortugaal met Grietje Jillisdr. Na haar overlijden hertrouwt Franck Pols in 1690 met Magdalena Aartsdr. Schilder, weduwe van Johannes Jansz. Struijck, bakker aan de Dorpsstraat te Poortugaal. Franck Pols is schepen van Poortugaal, hij overlijdt in 1683 te Poortugaal, begraven 18 november 1693 in de kerk van Poortugaal.

Op 6 augustus 1695 verkoopt Magdaleentje Schilder, weduwe van Franck Pols, aan Louwrens Jansz. van der Vlucht, de helft van een hujs en erve, belent oost Maerten Abrahamsz., west Bastiaan Leendertsz. Por, meester schoenmaker, voor f 350,--, samen met de helft van het hujs op de Welhoeksedijk Nr. A 696.

Op 17 september 1696 koopt Louwrens Jansz. van der Vlucht de andere helft van het hujs aan de Dorpsstraat van de erfgenamen van Magdaleentje Schilder voor f 250,--.

Louwrens Jansz. van der Vlucht, gedoopt 20 oktober 1672 in Overschie, trouwt Lydia Jansdr. Struijk, dochter van Johannes Jansz. Struijck, bakker, en Magdalena Aartsdr. Schilder. Hij overlijdt 3 september 1716 in Poortugaal.

Lydia Struijk hertrouwt 9 november 1721 te Poortugaal met Gerrit Pijnacker, gedoopt 3 februari 1692 in Geervliet. Gerrit Pijnacker is mr. timmerman, hij overlijdt onverwacht in Ridderkerk, begraven 22 mei 1751 te Poortugaal.

9 oktober 1751 verkoopt Lydia Jansdr. Struijk, eerst weduwe van Louwrens Jansz. van der Vlucht en laatst weduwe van Gerrit Pijnacker, meester timmerman, aan Aart Schilder, meester timmerman, hujs, schuur en erve in Poortugaal no. 50. Belent oost chirurgijn Boshuysen en Gerrit Buijser, west de erfgenamen van Bastiaan Pors; rente 1 ½ stuiver staande op de scheytmuur en Gerrit Buijser voor f 430,--.

Op de plaats van de iets naar achter liggende woning aan de Dorpsstraat in Poortugaal stond herberg "Het Ossenhoofd"

(foto: archief Oudheidkamer)

Aart Hendriksz. Schilder, gedoopt 16 juni 1726 Poortugaal, trouwt Neeltje Arijnsdr. Huijser, gedoopt 19 mei 1715 te Ridderkerk. Hij trouwt 2^e op 4 september 1756 Johanna Klaasdr. Wittens, geboren op de Heij.

Op 7 juni 1790 koopt Aalbertus van Dijkshoorn, gerechtsbode te Poortugaal, van Hendrik Willem van Zijll de Jong, curator van de insolvente boedel van Aart Schilder, huis, timmerwinkel en erve te Poortugaal no. 50. Belent oost Jan Groeneweg, west Maarten Pors voor f 505,--.

Aalbertus van Dijkshoorn, geboren 1767 te Rotterdam, trouwt 4 december 1785 met Sijtje Aartsdr. Schilder, na haar overlijden trouwt hij 4 juli 1790 met Pietertje Weij. Aalbert van Dijkshoorn was schout en dijkgraaf van Poortugaal. Hij overlijdt 17 august 1829 te Poortugaal.

Op 3 februari 1830 erft Ferena van Dijkshoorn, weduwe van Jacob Moret, van haar vader Aalbertus van Dijkshoorn, huis en erve te Poortugaal no 18. Belent oost Gerrit van der Sluijs.

Ferena van Dijkshoorn, weduwe van Jacob Moret, trouwt 14 maart 1838 met Willem Hoogwerf, korenmolenaar te Poortugaal.

De volgende bewoner die we aantreffen is Petrus Cornelis Kluit, geboren 29 mei 1803 te Dordrecht, zoon van Adriaan Kluit en Maria Hering. Hij trouwt 19 september 1834 te Klundert met Helena Heller, geboren 1807 in Steenberg. Hij komt als burgemeester en notaris naar Poortugaal en wordt op 22 september 1834 feestelijk ingehaald. Petrus Kluit overlijdt op 23 maart 1851, zijn weduwe vertrekt in augustus 1851 naar Bergen op Zoom. Zijn opvolger als burgemeester is Willem Cornelis Antonie Vaupel Klein, hij komt in juli 1851 uit Nieuwveen. Hij is getrouwd met Johanna Jacoba Kicherer, geboren 1804 in Den Haag.

De volgende eigenaar is Ary den Boer, geboren 15 oktober 1822 te Poortugaal, zoon van Wouter den Boer, bouwman aan de Kruisdijk, en Maartje van der Meer. Hij trouwt 20 juni 1857 in Poortugaal met Geertrui Barendregt, geboren te Charlois op 29 november 1828, dochter van Jacob Barendregt en Klaasje Vermaat. Ary den Boer dient in 1860 een verzoek in bij de Koning tot het aannemen van de geslachtsnaam Verduyn. Hij is gemeenteontvanger te Poortugaal, ambtenaar belast met het inontvangstnemen en invorderen van gelden voor de gemeente Poortugaal. Hij overlijdt op 12 september 1868 aan de Dorpsstraat te Poortugaal.

Weduwe Geertrui Verduijn den Boer is vervolgens eigenaar, zij vertrekt 12 januari 1885 uit Poortugaal met haar zoons Jacob en Jan Hendrik naar Bergschenhoek, zoon Wouter Verduijn den Boer is daar in 1885 als onderwijzer aangesteld. Wouter trouwt 1 december 1887 in Poortugaal met Hendrikje Vermaat, zij zijn de ouders van de ons bekende fruitkweker Huib Verduijn den Boer. Geertrui Barendregt vertrekt met haar beide zoons Jacob en

Jan Hendrik in februari 1888 naar Rotterdam waar zij 6 maart 1891 overlijdt. De woning aan de Dorpsstraat wordt verhuurd, o.a. aan de op 5 januari 1888 voor gezamenlijke rekening van enige hoofden van gezinnen gevestigde particuliere school voor middelbaar onderwijs, in de volksmond de Franse School genaamd. Als onderwijzer werd aangesteld Dirk Koornwinder, onderwijzer in Apeldoorn. Hij is geboren op 5 oktober 1862 in Bodegraven. Hij trouwt op 3 januari 1889 in Hoogvliet met Janna Meijboom, geboren 21 november 1865 in Hoogvliet. Hij is o.a. oprichter van het zangkoor "Oefening Baart Kunst" te Poortugaal. Op 15 maart 1891 wordt hij bij besluit van de minister van Koloniën benoemd als onderwijzer 3^e klasse in Nederlands-Indië en vertrekt in mei van dat jaar met zijn twee in Poortugaal geboren kinderen naar Japara, Nederlands-Indië. Hij overlijdt op 16 februari 1921 in Haarlem. Zoon Jacob Verduijn den Boer erft de woning bij acte van 16 januari 1892. Hij is geboren 13 oktober 1859 te Poortugaal en overlijdt 20 december 1915 te Rotterdam. Broer Jan Hendrik Verduijn den Boer, gepensioneerd Oost-Indisch ambtenaar, is erfgenaam, hij was 30 juni 1899 als onderwijzer naar Nederlands-Indië vertrokken. Op 4 juli 1917 is er afslag van het woonhuis, schuur, wagenhuis en erf aan de Dorpsstraat uitkomend aan de Achterweg te Poortugaal. Het wordt gemijnd door Leendert Verhoeff, bouwman aan de Kerkstraat, voor f 2800,--. Het huis was bestemd voor zijn moeder Klazina Adriaantje van der Vorm, weduwe van Johannes Verhoeff, bouwman aan de Kerkstraat.

Op 27 oktober 1919 krijgt mejuffrouw de weduwe Johannes Verhoeff vergunning van burgemeester en wethouders tot het bouwen van een woonhuis aan de Dorpsstraat alhier en wordt de voormalige herberg "Het Ossenhoofd" afgebroken. De weduwe Verhoeff woont hier tot haar overlijden, zij overlijdt te Rotterdam op 6 november 1936 .

Op 13 december 1937 komt Harm Mulder, kleermaker, geboren 7 april 1875 te Genemuiden, naar Poortugaal. Hij is kleermaker te Rotterdam en getrouwd op 15 februari 1901 te Hekelingen met Katharina Breevaart, geboren 24 juni 1879 te Hekelingen. Eerst wonen zij nog aan de Molendijk 23, voormalig café "Rust Wat", en vervolgens verhuizen zij naar Dorpsstraat 32. Harm Mulder overlijdt hier op 3 juli 1949.

Maarten Zevenbergen, getrouwd met Agnes Rosmalen, woont in bij de weduwe Mulder. Katharina Mulder-Breevaart overlijdt op 10 november 1966. Vervolgens wordt het pand verkocht aan H.L.J. Scholten , hij verkoopt in 2006 het pand aan Albert van de Nadort, die er een timmerbedrijf vestigt, dat in 2023 werd beëindigd.

Arie Beukelman

41.4 Tuindersfamilie De Lange

Toen ik in de jaren 50 op de lagere school zat leek het wel alsof iedereen in Rhoon dezelfde achternaam had. Voor mijn gevoel heette iedereen in Rhoon: De Lange, Geeve, Bresser, Heezen of Wijntjes. In een document uit 1950 van het Centraal Bureau voor de Statistiek is te lezen dat Rhoon toen 2971 inwoners had. Van die 2971 hadden ca. 45 personen de achternaam De Lange. Met een klein beetje fantasie zeg ik dat 10% van de Rhoonse bevolking het met 5 achternamen moest doen.

Om heel veel redenen is de naam De Lange mij blijven achtervolgen. Mijn nieuwsgierigheid naar die naam werd nog meer geprikkeld toen we enige jaren geleden in de Oudheidkamer een tentoonstelling over de tuinders van Rhoon en Poortugaal hadden. Het viel me toen op dat tuinders met de naam De Lange wel heel actief als tuinder waren.

Vanuit mijn interesse naar de afkomst en namen van mensen ben ik op zoek gegaan naar hoe het zit met de De Lange's in Rhoon en Poortugaal in combinatie met al die tuinders.

Foto: archief Oudheidkamer

Aardbeien plukken in de tuin van Arie de Lange, Rhoonsedijk 68, Poortugaal. Staand vlnr. Wim de Lange Azn., Theo Binder, Wim Kaptein, Piet de Lange Azn. Zittend vlnr. Hadewij v.d. Stoep (later getrouwd met Willem de Lange Azn.), Pietje de Lange Adr., Rien v.d. Stoep-Hordijk, onbekend en Jaan v.d. Stoep.

Het begint rond 1620 met Adriaen Adriaenszoon Lange(n), deze Adriaen had een zoon Willem die met zijn vrouw Mayken Claesdr. van Gelder aan de "Suythoeck" in Charlois woonde. Willem, alias Langelaer, erfde een huis, erf en boomgaard aan "den Charloissen dijk bij de groote Wael" te Charlois. Willem werd slechts 35 jaar oud.

Een paar generaties later trouwde de achterkleinzoon van Willem, Herme Leendertsz. de Lange in Poortugaal met de in Poortugaal geboren Johanna Arijdsr. de Reus. De volgende drie generaties De Lange vestigen zich daarna in Poortugaal en Rhoon met af en toe een uitstapje naar Charlois. Willem de Lange, van beroep arbeider en een achterkleinzoon van Herme Leendertsz., wordt in 1840 in Poortugaal geboren en trouwt in Poortugaal met Pietertje Noordzij. Ze krijgen 6 kinderen, 2 meisjes en 4 jongens. Van de 4 jongens worden er 3 tuinder en één timmerman. Deze 4 jongens trouwden allemaal en zorgden er samen voor dat ze minimaal 26 kinderen kregen waarvan 16 jongens. Die 16 jongens zorgden ook voor het nodige nageslacht waarvan het merendeel in Rhoon en Poortugaal bleef wonen. Geen wonder dat in betrekkelijk kleine gemeenschappen als Poortugaal en Rhoon het leek of iedereen De Lange heette.

Links Arie de Lange brengt zijn waar aan de man in Rotterdam.
 Rechts Arie de Lange met zijn gezin. Zittend Arie de Lange en zijn vrouw Aartje.
 Staand vlnr. Theo Binder (afkomstig uit Oostenrijk, opgenomen in het gezin De Lange) Willem, Piet en Pietje de Lange. (foto's: Annie v.d. Zwaag-de Lange)

De eerste zoon van Willem de Lange en Pietertje Noordzij was Arie, hij wordt op 14 maart 1871 in Rhoon geboren, Arie trouwde in Pernis met de in Poortugaal geboren Aartje van der Pols. Arie had de bijnaam "Aai met den bijbel" en woonde aan de Rhoonschedijk.

In de Zwaardijkpolder had hij zijn tuinderij. Arie bracht zijn eigen producten aan de man in Rotterdam. (zie foto boven)

Twee zonen van Arie resp. Willem, die met Hadewij van der Stoep getrouwd was, en Pieter, getrouwd met Adriana van Vliet, traden in de tuindersvoetsporen van hun vader. Willem tuinde aan de Molendijk en Piet(er) aan de Zantelweg, de tuin van Piet lag tussen de Zantelweg en de "Vishoek" (waar nu de Waalstraat is) en de huidige D. de Haanstraat. Pieter was behalve tuinder ook uitvinder. (zie foto op de volgende pagina) Bovendien schreef hij diverse instructies, o.a. over het kweken van aardbeien.

De tweede zoon van Willem de Lange en Pietertje was Jan, hij was

tuinder/hovenier aan het eind van de Groene Kruisweg (hoek Charloisse Lagedijk). Jan trouwde in 1902 met Pieterella Dorst.

Links een meerrijge zaaimachine, uitgevonden door P. de Lange Azn. Rechts, peen wassen in de sloot op de tuinderij van P. de Lange Azn.
(foto's: Annie v.d. Zwaag-de Lange)

De derde zoon van Willem de Lange en Pietertje was Pieter, hij trouwde in 1905 in Pernis met Gerrigje Boender. Pieter had aan de Rijsdijk 97 in Rhoon, op de hoek van de Achterdijk, zijn tuin en woning, de woning had de naam "Eben Haëzer".

De vierde zoon van Willem de Lange en Pietertje was Willem, hij trouwde met Anna Maria Molenaar en werd timmerman.

De tuinderij met woonhuis van Pieter de Lange aan de Rijsdijk 97 in Rhoon. Links de boerderij van Van Hilten aan de Achterdijk.
(foto fam. S. Barendregt-de Lange)

Pieter de Lange en Gerrigje Boender kregen 10 kinderen. Alle kinderen zijn in de het tuinderswerkveld terecht gekomen. De dochters Elizabeth (Bep) en Pietertje trouwden respectievelijk met de tuinders Daniël (Daan) van der Ent en Lo(dewijk) Roobol. Daan had zijn tuin aan de Slotsedijk nr. 50. Lo tuinde aan het eind van de Molendijk, daar waar nu een pijpleidingroute loopt. Wouterina, de derde dochter, is vrijgezel gebleven en woonde in de tuinderswoning aan de Rijsdijk nr. 97 samen met haar eveneens vrijgezel gebleven broer Jan (tuinder van beroep).

Ook de zonen Wils, Wout, Arie, Cor, Piet en Gerrit werden tuinder. Wils had zijn tuin aan de Rijsdijk 92. Wout nam de tuin over van M. Vermaas aan de

Links: vlnr. broer en zus Wouterina en Jan de Lange, die aan de Rijsdijk 97 woonden, rechts broer Gerrit. Foto rechts: vlnr. Cor, Gerrit en Piet de Lange op hun land. (foto's fam. S. Barendregt-de Lange)

Slotsedijk 164. Later kocht hij een tuin aan de overkant op Slotsedijk 191, op de grond waar slot Valckesteyn heeft gestaan.

Arie had zijn tuin aan de Lageweg, helaas moest hij in 1963 het tuinieren opgeven.

De tuinderij aan de Rijsdijk 97 waar Pieter de Lange ooit begon werd overgenomen door zijn zonen Jan, Cor, Piet en Gerrit.

Uiteraard kwamen niet alle De Lange's in de tuinderij terecht en zijn niet alle de De Lange's in Rhoon en Poortugaal familie van elkaar.

In 1925 begint Aalbert de Lange uit Bergambacht een manufacturenzaak aan de Dorpsdijk. Hij heeft zich samen met zijn vrouw Paulina van der Schans gevestigd in het in de volksmond genoemde "Hoge Huis" (vermoedelijk nr. 87). Zo kon het gebeuren dat een kleinzoon van Willem de Lange en Pietertje Noordzij trouwde met Cornelia de Lange, een dochter van Aalbert en Paulina. Hoe mooi kan het zijn: Mevrouw C. de Lange-de Lange.

Voor het onderzoek naar de familie De Lange uit Rhoon en Poortugaal heb ik een beknopte stamboom gemaakt van deze familie. De stamboom loopt vanaf ca. 1620 tot in de jaren 50 van de vorige eeuw. I.v.m. privacy ben ik niet verder gegaan dan deze jaren 50. Mocht u interesse hebben in deze stamboom dan kunt u hem bij ons aanvragen.

Jan Klingens, voorzitter

41.5 Vrijwilligers

Als Oudheidkamer zijn wij van vele markten thuis. Om de verschillende werkzaamheden nog beter uit te kunnen voeren zijn wij op zoek naar diverse vrijwilligers.

We zijn niet alleen op zoek naar mensen die op zaterdag gasten ontvangen maar ook naar mensen die helpen met het digitaliseren van onze collectie of een website kunnen beheren.

De reden dat we onze collectie gaan digitaliseren is om het cultureel erfgoed van Rhoon en Poortugaal niet alleen voor Albrandswaard maar ook voor het nationale archief te willen bewaren .

We zoeken enthousiaste mensen die ons kunnen helpen. Wilt u bijvoorbeeld onze collectie fotograferen of informatie over de objecten verzamelen en in ons Collectie Informatie Systeem zetten, dan bent u van harte welkom om te reageren.

Ook zoeken wij vrijwilligers die onze (Wordpress) website kunnen beheren of dit willen leren.

Heeft u hier geen belangstelling voor maar wel belangstelling om een bestuursfunctie binnen de Oudheidkamer te bekleden, dan hebben wij daar ook oren naar.

Zit er in bovenstaand niets van uw gading bij, denk dan eens na of u misschien beheerder van onze bibliotheek wil worden. Denk hierbij ook aan het innemen van nieuwe attributen of het uitlenen daarvan.

Ook hebben wij behoefte aan creatieve inwoners die mee willen helpen aan de opbouw van onze tentoonstellingen en die onze vaste collectie willen onderhouden.

U ziet het, er zijn vele mogelijkheden om ons te helpen.

Graag ontvangen wij uw reactie via een email naar:
ohk@oudheidkamerrhoonpoortugaal.nl.

41.6 Lien Barendregt-Pons

Wim Kranenburg en ondergetekende hebben in 2014 de op 8 november 2015 overleden Lien Barendregt-Pons geïnterviewd. Lange tijd was zij boerin op Portlandt. De boerderij en de plek lagen haar zeer aan het hart, ook gezien het feit dat er op de rouwkaart staat:

Pernis, 18 maart 1933 "Portlandt", 8 november 2015

Op 17 september 2014 zitten we op een zonnige middag in de woonkamer van Lien aan de Molenpolderse Zeedijk 6, te Rhoon. Door het zijraam hebben we uitzicht op boerderij Portlandt en door het achterraam kijken we over de weidse akkers. Een passend beeld bij een leuk gesprek.

Liedewy Maria (Lien) Pons, is geboren op 18 maart 1933, om vijf voor twaalf 's nachts, in Poortugaal op de boerderij "De Mariahoeve". Een vrouw die zich een echte boer, of liever gezegd een echte boerin voelt. Tijdens het gesprek zal dat ook duidelijk worden: alles draaide en draait om het boerenleven bij haar.

Foto: archief Oudheidkamer

Juni 1954. Op het land van Klaas de Koning. 2e van links Lien Barendregt doet examen handmelken.

"De Mariahoeve" stond aan de Pernisseweg en is in 1966 afgebroken. Vader Arie Pons was een melkveehouder en haar moeder Cornelia van Es was geboren op de Harsdijk, in het buurtschap de Heij. In één zin veel plekken die in de jaren zestig van de vorige eeuw in een handomdraai verdwenen zijn ter meerdere glorie van de Rotterdamse haven. Volgens Lien heeft vader Arie moeder Cornelia bijna letterlijk uit de klei van de Harsdijk getrokken. Arie en Cornelia trouwden in 1925. In het zelfde jaar betrok het pas getrouwde stel "De Mariahoeve", vernoemd naar de moeder van Arie. Arie had lie-

ver de boerderij naar zijn vrouw Cornelia vernoemd, maar Cornelia zelf vond dat een rotnaam en zo geschiedde.

Lien had een oudere zus Miep en een oudere broer Dick respectievelijk 7 en 4 jaar ouder. Beiden zijn reeds overleden. Miep trouwde met Maarten Noordzij, via het werk van Maarten zijn ze in Friesland terecht gekomen. Broer Dick trouwde met Corrie Groeneveld en is op de boerderij van Corrie haar ouders, aan de Dorpsdijk 168 in Rhoon, gaan wonen.

Lien vertelt haar verhaal met enthousiasme, struikelt af en toe over de woorden van wat ze het eerst wil vertellen en alle zinnen zijn doordrenkt met dialect. De ene mooie uitspraak, volgt op de ander. B.v. *Ik deed mijn eigen loopie of ik heb boerinnen gekend die geen errepel ankeke of tegenwoordig zoenen ze al als ze uit de wieg komme.*

“Met ontzettend veel plezier heb ik op “De Mariahoeve” gewoond”, zegt Lien, een boerderij zonder elektriciteit en stromend water. Toen ik geboren werd stond de boerderij nog in Poortugaal, in 1934 is het Rotterdam geworden. In mijn herinneringen was het altijd donker. Buiten stonden tegen de schuur leibomen, aan die bomen hingen de lekkerste peren zoals de Claps en de Triumph. Toen ik zes was ging ik in 1939 naar school. Ik ging naar de christelijke lagere school in Pernis, die school was het dichtste bij van alle scholen in de buurt. Familie van mijn vader woonde in Pernis, daar kon ik dan tussen de middag naar toe. Met veel verdriet heb ik op die school gezeten. Ik was een echte ronduit, ik was recht door zee en deed waar ik zin in had. Het was een kliek op die school en mijn zus werd daar gepest. Ook de hoofdonderwijzer had de pest aan mij. De dochter van de dominee was alles. In de tweede klas ben ik blijven zitten omdat ik de vogeltjes harder zag vliegen dan wat er in de klas gebeurde. Ik liep mijn eigen loopie, en dat doe ik nog. Toen ik op de lagere school zat brak de oorlog uit. Ik moest wel eens hard lopen als ik de bommen zag vallen bij de Pernisseweg. Die piloten wisten donderdags goed waar ze de bommen lieten vallen. Het land was bezaaid van de putten en er vielen verrektes weinig bommen op huizen. Eentje weet ik nog kwam op de boerderij van Boele, verder kwam alles op het land terecht. Door die bommen heb ik de oorlog bewust meegemaakt. We keken vanuit huis op de Waalhaven en zagen de vliegtuigen en we hoorden schieten. Mijn moeder vertelde dat ik op de eerste dag van de oorlog geroepen heb: “Ik ben bang, ben bang, ben bang”. De vrijdag er na stonden er Duitse tanks op het boerenerf. Mijn moeder voelde aan een tank met haar duim en zei: “Dit is geen bordkarton, ze hebben ons bedonderd, ze hadden gezegd dat alles bordkarton was van die Duitsers”. Op een zondag ging ik met mijn vader en broer op de fiets naar de Varleweg waar ons land was, ik zat bij mijn vader op een zak die op de stang van de fiets lag. In het land zaten

Duitsers, die hielden daar een kerkdienst. Toen ze ons zagen stopten ze met de dienst en moesten we uitleggen wat we daar deden, mijn broer kende een beetje Duits en die heeft het uitgelegd, toen mochten we weer verder. Veel landerijen waren onder water gezet om de Duitsers tegen te houden, en bij ons stonden palen met prikkeldraad om de vliegthuigen tegen te houden". Zo verstreken de prille jaren van Lien haar leven.

Na de lagere school ging Lien in 1946 op 12-jarige leeftijd naar de huishoudschool in Rotterdam, ze wilde liever naar Brielle maar dat mocht niet van haar ouders. Het was net na de oorlog en er was weinig te doen op school, ze moest rokjes maken van vloeipapier. In hetzelfde jaar dat ze naar de huishoudschool ging, zaten haar broer en zus op dansles bij Bram van der Hilt in het Wapen van Rhoon. Omdat er te weinig meisjes op dansles zaten vroegen ze of Lien ook mee mocht. Op die dansles zaten enkel boeren en tuinders, het is dan niet zo toevallig dat ze daar Simon Barendregt, haar latere echtgenoot, tegenkwam. Op 12-jarige leeftijd kreeg ze al verkering met Simon. Maar zegt Lien in één adem er achteraan: "We zoenden nog niet hoor, tegenwoordig zoenen ze al als ze uit de wieg komen maar wij deden dat niet". De grootste hobby van Lien was paardrijden. Ook daar is ze op 12-jarige leeftijd mee begonnen. Ze werd lid van "De Oudelandse Ruiters" van Jan Timmers, een vereniging op de Zalmplaat in Hoogvliet. In 1947 heeft de vereniging meegedaan aan een jaarlijks defilé op Soestdijk.

19 september 1947
Parade op paleis
Soestdijk. De parade
werd afgenomen door
de prinsessen Beatrix
en Irene.
Onder de ruiters be-
vindt zich Lien
Barendregt.

Foto: Lien Barendregt-
Pons

Vol trots vertelt Lien dat er na het defilé een parade werd afgenomen door de prinsesjes Beatrix en Irene, beiden zittend op een pony. Lien vertelde: "Het was voor het eerst dat ik een pony zag. Het was zo geweldig". Een jaar later werden honderden paarden en ruiters uitgenodigd in Amster-

dam ter ere van de troonswisseling tussen koningin Wilhelmina en koningin Juliana. Ook vier leden van “De Oudelandse Ruiters” met daarbij Lien deden daaraan mee. Er was speciaal een huls vervaardigd om de vlag in te kunnen zetten. Die huls was 65 jaar geleden door een smid uit ‘t Kieveland gemaakt. Het was een lastig karweitje om met één hand te sturen en met de andere hand de vlag vast te houden. En dan ook nog eens tussen en over de tramrails door manoeuvreren. Lien had twee vrijkaarten gekregen voor de tribune van het Olympisch stadion, daar zou de parade eindigen. Haar broer Dick en vriend Simon zaten op de bovenste ring van het stadion en keken vanaf die plek uit over Amsterdam en konden de stoet zien aankomen. “Die twee snotapen hadden een werelddag” sprak Lien. Een paar jaar later stapte Lien over van ruitervereniging “De Oudelandse Ruiters” naar “Mazeppa”.

Op haar 15^e maakte Lien haar verkering uit. Ze wilde vrijer zijn en met anderen uit kunnen gaan, dat kon ze niet als ze verkering had vond ze. “Ik heb Siem nog nooit zo bôôs gezien toen ik het uitmaakte, o, wat was die kwaad”. Twee jaar later was het weer aan met het stel.

Lien vertelt: “Met mijn schoonvader kon ik goed opschieten, dat was zo’n lieve man, ik kon wel op zijn bord schijten, maar m’n schoonmoeder dat was niet veel. Daar had ik niks mee. Dat was Maaïke van der Vorm, ze was de derde dochter uit een gezin van 15 kinderen. Haar vader Jacob boerde aan de Kerkedijk in IJsselmonde.

Mijn schoonvader Arie is in 1894 geboren in Rozenburg en was een zoon van Simon Philippus Barendregt en Maartje Clasina Barendregt, het waren neef en nicht. Simon pachtte de boerderij in 1904 of 1906 dat weet ik niet precies. Ik weet wel dat ze vanuit Rozenburg per boot naar Portlandt verhuisden. Een 30-tal koeien en de machines werden op de boot gezet en vervoerd naar de Veerstoep”.

“In 1925 zijn mijn schoonouders, Arie Barendregt en Maaïke van der Vorm, getrouwd. Het huis had toen nog een rieten dak. Het blijkt wel dat mijn schoonmoeder niet zo gemakkelijk was, want ze zei tegen mijn schoonvader: “Je ken doen wat je wil je maar je zorgt er voor dat er pannen op het dak komen en een opvang voor regenwater want ik ga mijn smoel niet wassen in de sloot”. Dat is de reden dat de ene kant van het dak met pannen bedekt is en de andere kant met riet. Het water voor het eten e.d. werd met melkbussen uit de Oude Maas gehaald. Het water toen was ‘schoonder’ dan nu”. In 1957 zijn Simon en Lien getrouwd. Ze wilden eigenlijk een jaar eerder trouwen maar hebben dat toen uitgesteld omdat Simon zijn broer ‘moes’ trouwen. Vijf jaar na hun huwelijk nam Simon de boerderij van zijn vader over. In 1987 heeft Simon de boerderij gekocht. In 1989 overleed hij. Voor ze op de boerderij gingen wonen woonden Simon en Lien aan de

Molenpoldersezeedijk. Simon zijn broer woonde op het erf van Hoeve Portlandt in een met eterniet platen opgebouwd huisje aan de kant van de sloot.

Lien, met kinderwagen, voor het huis aan de Molenpoldersezeedijk

Het huis aan de Molenpoldersezeedijk was armoedig, een zolder met een dak waardoor je door de gaten naar buiten kon kijken, een wc was er niet, je zat op een plank met een gat erin, daaronder zat een pijp, die pijp liep van de wc rechtstreeks naar de sloot. Als het niet meer doorliep werd er een paar keer een stok in gestoken zodat het weer doorstroomde. Beneden werd het huis een beetje opgeknapt, er werd een groot raam ingezet en daar bleef het zo ongeveer bij.

Lien vertelt: “Als moe kwam kon ze niet bij me koken, want wij kookten elektrisch en moe was koken op gas gewend. Ze kookte aan de Pernisseweg altijd op brongas. Gas dat uit de grond kwam, net als het water, dat kwam ook uit de grond. We betaalden ongeveer fl.100,00 per jaar aan het polderbestuur omdat die ons afvalwater weer moesten wegpompen. We hadden brongas en water totdat Wilton-Feijenoord een dok ging bouwen, door de bouw trokken ze het water en het gas weg. Rotterdam moest toen opdraaien voor de schade en die hebben weer water ‘angelegen’. Ze hebben een leiding van 553 m gelegd vanaf de Vondelingenweg tot aan de boerderij. “Maar...,” zegt Lien streng: “de koeien kregen water, niet de bewoners, die kregen geen water. Voor het gas kregen we een stuk of vijf, zes butagasflessen. Op een gegeven moment toen ik dan getrouwd was stonden m’n moeder en m’n broer op de stoep aan de Molenpoldersezeedijk met een 2-pits gasstel, twee pannen en een butagasfles en toen zee ze: “Zo nu ken ik hier ook koken”. Zelf vond ik dat ook veel makkelijker dan elektrisch koken. Maar

ja na zes jaar kwam ik op Stee en moest ik weer elektrisch koken. En in 1962 of '63 hebben we water gekregen. Voor die tijd hadden we een pomp die het regenwater oppompte en in de zomer kwam de heer Dorst, een vrachtrijder van de gemeente, water brengen. Toen ik dit huis heb laten bouwen, zo'n negentien jaar geleden, kreeg ik een gastank en een septic tank. Dat was helemaal een duur ding, die kostte geloof ik fl. 3500,00. Die heeft maar een paar jaar dienst gedaan want zo'n negen jaar geleden kregen we hier gas, kabeltelevisie en riolering.

Er komen landkaarten en foto's op tafel, Lien blijft vertellen, ze is niet te stoppen.

Op één van de polderkaarten zijn tien-tallen percelen landbouwgrond te zien met de namen van eigenaren erbij geschreven. Een rij namen komt voorbij: Arie van der Linden, Leeuwenburg, weduwe de Raadt, Rosmalen, Dits, Frans Heezen, Thijs Heezen enz. enz. Op de kaart liggen tussen alle percelen nog slootjes. De slootjes zijn inmiddels gedempt en zijn het een paar grote percelen grond geworden. "Helaas hebben de stukjes geen naam zoals destijds bij ons thuis aan de Pernisseweg" zegt Lien. Zonder na te denken komen de namen: "Ruiglok, Het Halsie, de Onderneming en de Rameer uit haar mond rollen. "De grond waar zoon Arij nu op boert heeft twee eigenaren, het ene stuk is van de Hobokes het andere stuk van de Steigerkerk, een Rooms Katholieke kerk die aan het Hang in Rotterdam staat".

Inmiddels staat de thee op tafel. Lien heeft een koekje bij de thee want ze is niet zo'n chocolaman! "Ik fret wel graag koekies". Het is een koekje van bakker Dekker, gekocht afgelopen zaterdag op de Landbouwdag. Lien kon helaas niet zo lang blijven op de Landbouwdag want zegt ze: "ik had 'zijn' bij me", en wijst naar haar hondje. Koekjes bakken doet Lien niet meer, wel bakt ze ieder jaar een boterletter van verse ingrediënten.

Er komen nog meer foto's op tafel. Op één van de foto's zitten prins Bernhard en zijn moeder prinses Armgard langs een van de Rhoonse dijken in de buurt van boerderij Portlandt tijdens een cross country, een onderdeel van het jaarlijkse Kralingse concours hippique, het CHIO. Lien vertelt met verontwaardiging in haar stem dat prins Bernhard zijn witte paard zo de sporen gegeven had dat het bloed er langs liep. "Tegenwoordig mag dat natuurlijk niet meer van die milieumensen", zegt ze.

Lien schuift een foto van de Gouden Koets naar voren, de foto is gemaakt in de Ahoy-hallen in Rotterdam, daar was een grote tentoonstelling waar ook Heintje Davids opgetreden heeft. (Van de redactie: vermoedelijk wordt de E 55 tentoonstelling bedoeld) De koets mocht niet aangeraakt worden, met trots vertelt ze dat ze dat toch gedaan heeft. "Ik heb goud aangeraakt" zegt ze met glimmoogjes. Een oorkonde komt voorbij waarop staat dat ze aan het

inhuldigingsdefilé in Amsterdam heeft meegedaan. En zo schuift de één na de andere foto voorbij, zo ook het krantenknipsel met prins Bernhard en prinses Armgard hieronder.

Het gesprek gaat na de foto's verder over het boerenleven. Toen ze in 1957 trouwden en het boerenleven oppakten, werkten ze al met trekkers in plaats van paarden. "De aardappels werden vroeger met een zak gerooid". Lien legt het hele proces uit. Het kwam er op neer dat de aardappels machinaal gerooid werden en op een loopband terecht kwamen, aan het eind van de band stonden twee mensen om het slik eraf te halen en om ze in een zak, die aan de band hing, te gooien. Als die zak vol was dan werd hij neergezet waar al gerooid was. "Ik heb me vorige week nog de blaren gewerkt, kijk maar naar m'n handen", zegt Lien. 's Avonds als de knecht naar huis was ging Siem het land op om de zakken op een bandenwagen te laaien. Daarna gingen ze de aardappelcel in. Aardappelcellen hadden dikke wanden met scheven er tussen. Alle zakken werden leeg gegooid in de cellen. Lien heeft ook nog jaren koeien gemolken met haar schoonvader. 's Morgens aardappelen sorteren en daarna koeien melken. Het middageten voorbereiden was een hele toer, Lien had daar een strak plan voor ontwikkeld. Om alles in goede banen te leiden zette ze 's morgens de aardappelen, de groente en de jus op het elektrische fornuis. Na de koffietijd van elf uur werden de juiste porties in de juiste pannen op de juiste pit van het fornuis gezet. Om half één ging Siem het

fornuis op stand twee zetten. Om één uur was het etenstijd, de aardappelen werden van het fornuis gehaald en de jus werd erop gezet, de schakelaar even op de hoogste stand en dan eten. En dat hebben ze jaren lang zo gedaan.

“We leverden ook aardappelen aan de Holland Amerika Lijn, ’s avonds werd er dan gebeld met de mededeling. “Morgenavond 20 ton aardappelen in zakken en dicht genaaid”. Een zak aardappelen weegt ongeveer 50 kilo, dat was dan ’s avonds gelijk beginnen met aardappelen in zakken doen en met de hand dichtnaaien. Zwaar werk was het, maar Siem was zo sterk. Weet je wat die deed? En dat ken je ook wel opschrijven, hij liep op het land met in iedere hand een zak kunstmest van 100 kg, en dan een wedstrijdje met de knecht wie het verste kwam op het geploegde land.”

Het onderwerp draait even naar de “onrust” in de polder nu zo’n 25 jaar geleden. In de Johannapolder was de eerste voorlichtingsavond. Daarna nog een paar keer vergadering in de golfclub. Allemaal hotemetoten en we weten nog niet wat het wordt. Door al dat gedoe is het een stuk drukker geworden hier. Vroeger was het nog lekker rustig, je zag alleen maar wat mensen die naar het pontje gingen, dat pontje is in 1961 gestopt en toen zag je helemaal niemand. We hadden soms ruzie met de mensen die naar het pontje gingen. Dan hadden ze haast om bij het pontje te komen en als dan de koeien over de weg liepen om naar de stal te gaan konden ze er niet door.

Het gesprek springt van de hak op de tak van natte polders, naar nog natere polders, naar de watersnood van 1953.

In 1953 was Siem bij mij op de Pernisseweg en het waaide hard, toen zei hij: “Ik ga over de Varleweg dan heb ik de wind niet zo”. Toen hij ’s avonds thuis kwam zei zijn vader: “Het gaat niet goed, ik ben net op de dijk wezen kijken, we moeten eerst de koeien melken, roep de knechten. En daarna gaan de koeien naar oom Jo”, die boerde op de Vossenstee. Toen alles in de stal stond in de Vossenstee brak de Schenkeldijk, toen moesten de koeien daar ook weer weg. Eén kalfje is verdronken. Vlak na de ramp stonden de koeien allemaal door elkaar, een paar in Barendrecht en een paar in Rhoon bij Jan Leenheer. In die stee bij Leenheer was een kalfje geboren had de knecht gezegd, een kuisie, een vaarskalfje. Zo’n kalfje moest destijds geschetst worden, zodat je kan zien welke koe het is, oormerken waren er nog niet in die tijd. En die schets werd doorgegeven aan het Nederlands Rundvee Stamboek. Later bleek dat het een stiertje was. “Dus bij Leenheer konden ze van kuisies een stier maken” vertelt

Lien lachend.

Nadeel van de overstroming is het zout in de muur daar hebben we nog steeds last van. Om het land te ontzilten werd er schuimaarde (afval van het suikerbieten raffinageproces) op het land gestrooid. “M'n zoon Arij had geen zin meer in koeien, nadat hij de boerderij van zijn vader in 1987 overgenomen had, heeft hij nog 25 koeien gehouden. In 1988 met de komst van de superheffing is hij er mee gestopt”.

“Toen Siem gestorven was hadden we nog één koffiekoe, Suze-Maaike” “Een koffiekoe?” vragen de interviewers in koor”. “Die koffiekoe molk ik met het masjen. Van die melk maakten we ook boter, och dat was zo'n gemakkelijke koe, ze was te oud om rendabel te verkopen. Zo hadden we altijd melk en boter, heerlijke melk voor de koffie, we wilden geen melk van de melkboer”.

We vragen waar Lien haar boodschappen deed : “Schoenen kochten we bij Vijfvinkel in Barendrecht” zegt ze. “Siem had maat 48 die verkochten ze niet aan de deur. De rest kochten we aan de deur, bijna iedereen kwam met een auto langs, geen paard-en-wagen of een elektrisch karretje. Bakker Joh. Huijgen kwam langs voor het brood en ook een broekenboer uit Streefkerk. Jacob Visser van Poortugaal kwam aan de deur voor de kruidenierswaren, bij hem kochten we o.a. suiker, altijd 25 kg. Wij hadden een krantje van de Suikerunie, daar stonden prijzen van de suiker in, als er dan in stond dat de suiker duurder werd kochten we weer 25 kg. Jacob zei: “Had me maar gewaarschuwd”. “Ik had het tegen ‘zijn’ motten zeggen want dan had hij het ook ingeslagen” zei Lien.

We hadden weinig contact met de andere boeren, alleen met Jan Leeuwenburg. Met 5 of 7 boeren hebben we destijds één grotere combine gekocht. Dat werkte onderling niet erg goed, ieder wilde zijn eigen tijd. 't Was wat strijd om op tijd het masjen te krijgen, Jan Leeuwenburg zei: “Ik moet het er op tijd af hezen”, en zo wilde iedereen voorrang. (hezen: vermoedelijk een verbastering van hijsen/tillen).

We kunnen nog uren doorpraten maar we maken een eind aan het gesprek. We nemen nog een kijkje op de eerste verdieping waar een maquette van de Portlandt hoeve staat. Daarna gaan naar buiten, maken nog een praatje achter de woning en zeggen “tot ziens”.

Jan Klingens, voorzitter.

Boven: In de woonkeuken bij Lien op 8 november 2014. Op de kalenderplaat een portret van een meisje met poes. De afbeelding is op de (binnen)-deur van Hoeve Portlandt geschilderd.

Onder: Na het interview praten Lien en Wim Kranenburg nog wat na op het land, achter de woning van Lien. (foto's Jan Klingens)

